

Úspěšný polní den v Chrášťanech

10. června 2026 se v Chrášťanech u Rakovníka konal již tradiční polní den zaměřený na odrůdové technologie ozimé pšenice s různou intenzitou vstupů v oblastech ohrožených suchem. O zájmu odborné veřejnosti o polní den svědčí vysoká návštěva více než 100 účastníků, z toho většina ze zemědělské praxe.

Polní den byl pořádán Národním centrem zemědělského a potravinářského výzkumu, v.v.i. Praha a LUPOFYTem s.r.o. Chrášťany ve spolupráci se ZS při ČZU v Praze, AGRI CS a.s., Laboratoří Postoloprty s.r.o. a šlechtitelskými firmami. Polní odrůdové pokusy s ozimou pšenicí založené na stanovišti v Chrášťanech u Rakovníka na promyvné písčité a kamenité půdě s nízkou schopností zadržet vodu jsou z tohoto hlediska velmi cenné a projeví se v nich každá chyba v hospodaření s vodou v půdě: zpracování půdy, intenzita hnojení dusíkem spojená s tvorbou neproduktivních odnoží, nesprávné použití regulátorů růstu apod., což má samozřejmě i dopady na efektivnost vstupů a ekonomiku pěstování.

Vliv letošního suchého jara

Letošní jaro (od 1. 3. do 31. 5.) bylo nejsušší od počátku měření v roce 1961 a zároveň patřilo také k nejteplejším. To se nepříznivě projevilo také na stavu odrůd ozimé pšenice v tomto pokusu, který se mírně zlepšil po srážkách okolo 20. dubna a na začátku května (zabrala aplikovaná dusíkatá hnojiva) a výrazněji až po větších deštích na konci května a v první polovině června, které však u některých odrůd přišly pozdě a více byly také poškozeny odrůdy s kratším stéblem v technologii s regulací výšky porostu. Regulátory růstu by se neměly používat paušálně, ale v návaznosti na průběh povětrnosti, intenzitu hnojení dusíkem a často opomíjené zpracování půdy, kde u minimalizačních technologií s posklizňovými zbytky na povrchu půdy a pomalejším jarním prohříváním půdy jsou porosty nižší než např. po orbě.

Dá se předpokládat, že v důsledku klimatické změny budou i v příštích letech sušší a teplejší jara častější a tomu budeme muset přizpůsobit používání vhodných agrotechnických postupů, omezujících ztráty vody z půdy a snižujících celkové náklady. Vzhledem k menší dostupnosti vody pro rostliny nebude již takový důraz kladen na šlechtění nových výnosnějších odrůd, ale zdravějších odrůd a druhů plodin s efektivnějším využitím vody, stabilnějšími výnosy a nižšími agrotechnickými vstupy včetně hnojiv, pesticidů, regulátorů růstu a intenzity zpracování půdy. K tomu by měly přispět nové odolné odrůdy obilnin vyšlechtěné podle nově povolených genetických postupů.

Odrůdové pěstební technologie s nízkými vstupy pro suché oblasti

V sušších oblastech budou vzhledem k nižší jistotě dosažení výnosů pěstovaných plodin více uplatňovány nízkonákladové pěstební technologie s omezenými vstupy. V polních odrůdových pokusech na sušších stanovištích v Chrášťanech u Rakovníka a v Ruzyni již více let porovnáváme různé intenzity zpracování půdy (orba do 20 cm, minimalizace – mělké kypření do 10 cm), výživy a ochrany rostlin a jejich vliv na dosažené výnosy a kvalitu zrna různých odrůd ozimé pšenice doporučených do suchých oblastí. Nejlepší odrůdy, které dosahují vysoké výnosy zrna při nižších dávkách dusíku, bez použití fungicidů a regulátorů růstu jsou následně ověřovány v provozních podmínkách společnosti LUPOFYT Chrášťany a v dalších zemědělských podnicích v rámci OAK Rakovník. Odrůdové polní pokusy s označením odrůd a intenzity agrotechniky jsou volně přístupné agronomům, šlechtitelům apod. a každoročně je pořádán na začátku června polní den (obr. 1 a 2). V loňském roce dopadly nejlépe odrůdy SU Tarroca, Askaban, RGT Depot a KWS Elementary.

Volně přístupné odrůdové polní pokusy v Chrášťanech za hřištěm

V odrůdových pokusech založených na stanovišti v Chrášťanech u Rakovníka ve spolupráci se zemědělským podnikem LUPOFYT Chrášťany a OAK Rakovník sledujeme již od roku 2006 vliv různého zpracování půdy (orba do 20 cm, minimalizace do 10 cm) a různé intenzity výživy a ochrany rostlin na výnos zrna odrůd ozimé pšenice, s různou odolností ke stresům. Vzhledem k dosavadní příznivé reakci agronomů jsme také v letošním roce zpřístupnili odrůdový pokus pro zemědělskou odbornou veřejnost a jednotlivé parcelky jsme označili cedulkou s názvem odrůdy (vstup do pokusu pěšinkou za fotbalovou bránou). Do pokusu jsou zařazeny odrůdy ozimé pšenice Absolut, Alcantara, Ambientus, Artimus, Capri, Elliska, Escort, Luxus, KWS Emerick, Karoque, LG Aikido, Obiwan, Pontiform, RGT Borsalino, RGT Cayenne, Tario a Xenie. Po vstupu do pokusu je možné si porovnat stav jednotlivých odrůd po minimálním zpracování půdy (vpravo) a orbě (vlevo) při vyšší intenzitě agrotechniky (60 + 85 kg N/ha v LAV, fungicid Euskatel 0,8 l/ha, morforegulátor růstu Moddus 0,2 l/ha + 0,4 l/ha Retacel Extra. V prostřední části pokusu (označeno cedulí) začíná nižší intenzita agrotechniky (30 + 65 kg N/ha v LAV, bez fungicidů a morforegulátoru růstu). V této části pokusu si můžete porovnat zdravotní stav různých odrůd ozimé pšenice bez fungicidního ošetření, který je vzhledem k nízkému výskytu listových a dalších chorob v letošním roce dosud velmi dobrý. V pokusech se v letošním roce u některých odrůd pšenice projevil vliv nízkých teplot a sucha na zasychání špiček klasů a listů, což se může dále zhoršovat při vysokých teplotách vzduchu na konci června. Odrůdový pokus s ozimou pšenicí se nachází při výjezdu z Chrášťan směrem na Rakovník, vlevo od silnice za fotbalovým hřištěm (při parkování nevjíždět na hřiště) (GPS 50.1411753N, 13.6726950E).

Ing. Pavel Růžek, CSc., Ing. Radek Vavera, Ph.D., Ing. Helena Kusá, Ph.D., Ing. Martin Káš, Ph.D., tým Integrované výživy rostlin CARC

Obr. 1: Zahájení polního dne v Chrášťanech

Obr. 2: Prohlídka odrůd ozimé pšenice s komentářem a diskusí při polním dnu

